

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 1Co/437/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7818201565
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 08. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Adriana Murínová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2019:7818201565.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Adriany Murínovej a členov senátu JUDr. Petra Tutka a JUDr. Slávy Zborovjanovej v spore žalobkyne E. R., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Č. K. XXX, zastúpenej Mgr. Ivicou Štiglitz, advokátkou so sídlom v Rožňave, Šafárikova 8, proti žalovanému PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pribinova 25, IČO: 35 792 752, zastúpenému Advokátskou kanceláriou JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Kubániho 16, IČO: 47 233 516, o vydanie bezdôvodného obohatenia, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Rožňava zo dňa 14. septembra 2018 č.k. 1Csp/24/2018 - 92 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

Žalobkyni priznáva nárok na plnú náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Rožňava (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „súd“) napadnutým rozsudkom vyhovel žalobe žalobkyne a zaviazal žalovaného v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku zaplatiť žalobkyni sumu 1.619,80 eur spolu s 5 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 1.619,80 eur od 31.5.2018 do zaplatenia, a to titulom vydania bezdôvodného obohatenia. Zároveň priznal žalobkyni voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. Pri rozhodovaní vychádzal súd prvej inštancie zo zistenia, že dňa 17.12.2014 žalobkyňa požiadala žalovaného o poskytnutie revolvingového úveru vo výške 1.020 eur, ktorá žiadosť bola zároveň zmluvou o spotrebiteľskom úvere č. 8500097269, na základe ktorej bol za poplatok za poskytnutie úveru vo výške 102 eur žalobkyni schválený úver vo výške 1.020 eur, pri ročnej úrokovej sadzbe 18,03 % a RPMN 29,03 %, ktorý mala žalobkyňa zaplatiť 30 mesačnými splátkami po 41,82 eur spolu s platbou podľa dohody o poskytovaní služieb 65,23 eur s tým, že celková čiastka, ktorú musela zaplatiť bola 1.356,60 eur. Zistil, že žalobkyňa uzatvorila so žalovaným i zmluvu č. 8500097267 o spotrebiteľskom úvere vo výške 1.020 eur za poplatok za poskytnutie úveru vo výške 102 eur s tým, že mesačná splátka úveru spolu s platbou podľa dohody o poskytovaní služieb predstavovala 65,23 eur, žalobkyňa mala zaplatiť 30 mesačných splátok po 41,82 eur, celkovo musela zaplatiť sumu 1.356,60 eur, pri ročnej úrokovej sadzbe 18,03 %, RPMN 29,03 %. Obe zmluvy boli podpísané žalobkyňou dňa 17.12.2014 a žalovaným dňa 23.12.2014. Z platobných príkazov žalobkyne na úhradu oboch úverov za obdobie od januára 2015 do júla 2016 súd zistil, že k poskytnutému úveru č. 8500097267 žalobkyňa 13. splátkami splatila sumu 847,99 eur a k poskytnutému úveru č. 8500097269 žalobkyňa 13. splátkami splatila sumu 978,53 eur. Z potvrdenia zamestnávateľa žalobkyne o zrážkach zo mzdy žalobkyne zo dňa 10.5.2018 súd zistil, že k poskytnutému úveru č. 8500097267 boli za obdobie od júla 2016 do septembra 2017 vykonané zrážky zo mzdy žalobkyne spolu v sume 916,07 eur a k poskytnutému úveru č. 850009726 boli za to isté obdobie vykonané zrážky zo mzdy žalobkyne spolu v sume 916,64 eur.

3. Takto zistený skutkový stav súd prvej inštancie právne posúdil podľa § 52 ods. 1 až 4, § 53 ods. 1, 2, 3, 4 písm. a), 5, 11, § 54 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase podpisu zmluvy (ďalej len „Občiansky zákonník“), § 1 ods. 2, § 9 ods. 1 a 2, § 11 ods. 1, § 19 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení účinnom v čase podpisu zmlúv (ďalej len „zákon č. 129/2010 Z.z.“), ako i podľa § 451 ods. 1 a 2, § 456, § 458 ods. 1, § 107 ods. 1 až 3 Občianskeho zákonníka. Zo zistenia, že žalobkyni boli schválené úvery vo výške 1.020 eur, že podľa zmlúv mala žalobkyňa splácať úver v 30 mesačných splátkach po 41,82 eur, v oboch úveroch mala žalobkyňa zaplatiť poplatok za poskytnutie úveru v sume 102 eur, ako i že žalobkyňa mala mesačne splácať nielen samotný úver, ale aj splátky podľa dohody o poskytnutí služby, pričom podľa čl. 14 dohody „veriteľ poskytuje aj služby, ktoré sú doplnkové a dobrovoľné, bez ich bližšej špecifikácie a tieto sú poskytované na základe uzavretia samostatnej dohody o ich poskytovaní, pričom výška odplaty sa riadi sadzobníkom poplatkov“, súd vyvodil, že v oboch zmluvách o spotrebiteľskom úvere sú nesprávne uvedené údaje o RPMN a aj o celkovej čiastke, ktorú musela žalujúca spotrebiteľka zaplatiť. Usúdil, že pokiaľ mala žalobkyňa zaplatiť 30 mesačných splátok po 65,23 eur, tak spolu by celková čiastka predstavovala sumu 1.956,90 eur, a potom spolu s poplatkom za poskytnutie úveru v sume 102 eur, celková čiastka činí 2.058,90 eur, pričom v zmluve celková čiastka, ktorú musí dlžník zaplatiť, je vyčíslená na sumu 1.356,60 eur (30 x 41,82 eur + 102 eur). Z uvedeného súd vyvodil, že uvedený nedostatok má vplyv aj na výpočet celkovej výšky RPMN, pretože v zmluve je síce RPMN vypočítaná na 29,03 %, avšak v skutočnosti RPMN predstavuje 105,79 % (podľa interaktívnej kalkulačky na výpočet RPMN na portály www.fininfo.sk <<http://www.fininfo.sk>>), lebo žalovaný do výpočtu RPMN nezahrnul aj náklady spojené s dohodou o poskytnutí služby, a tak RPMN je v zmluvách uvedená nesprávne v neprospech spotrebiteľa. Z týchto dôvodov súd vyhodnotil podľa § 11 ods. 1 písm. b), d) zákona č. 129/2010 Z.z. oba spotrebiteľské úvery ako bezúročné a poskytnuté bez poplatkov, keďže sú v ňom nesprávne uvedené údaje o celkovej čiastke, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť a aj o výške RPMN. Doplnil, že v posudzovaných zmluvách absentuje aj údaj požadovaný zákonom o spotrebiteľských úveroch v zmysle § 9 ods. 2 písm. f), a to údaj o dobe trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru, a pokiaľ je takýto údaj o dobe trvania zmluvy a o termíne konečnej splatnosti uvedený len v Oznamení veriteľa o schválení úveru dlžníkovi, tento dokument nie je zmluvou, nie je podpísaný spotrebiteľom. Vychádzajúc z úsudku, že žalovaný mal právo na vrátenie ním poskytnutej istiny z oboch úverov vo výške 1.020 eur, súd prvej inštancie vyvodil, že výška bezdôvodného obohatenia žalovaného spočíva v rozdieli medzi poskytnutými peňažnými prostriedkami zo strany žalovaného 2.040 eur (2 x 1.020 eur) a vrátenými peňažnými prostriedkami zo strany žalobkyne 3.659,23 eur (suma 1.764,06 eur k úveru č. 8500097267 a suma 1.895,17 eur k úveru 8500097267), a žalobkyňa oprávnenne žiadala vydať bezdôvodné obohatenie spolu vo výške 1.619,80 eur (744,63 eur + 875,17 eur), svoj nárok uplatnila na súde včas. Žalovaným vznesenú námietku premlčania nároku vyhodnotil ako neopodstatnenú, poukázom i na právne závery vyjadrené v rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo 67/2011 a sp. zn. 3Cdo 169/2017 z 10.1.2018.

4. O príslušenstve priznanej peňažnej pohľadávky rozhodol súd prvej inštancie podľa § 517 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka. Výšku úrokov z omeškania určil v súlade s § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka.

5. Výrok o nároku na náhradu trov konania odôvodnil prvoinštančný súd aplikáciou § 255 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 CSP a plným procesným úspechom žalobkyne.

6. Proti tomuto rozsudku podal včas odvolanie žalovaný z dôvodov uvedených v § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP. Navrhol zmeniť napadnuté rozhodnutie, žalobu zamietnuť a žalovanému priznať nárok na náhradu trov konania voči žalobkyni v celom rozsahu, vrátane trov odvolacieho konania. Predovšetkým podčiarkol, že náležitosť „konečná splatnosť úveru“ nemôže byť v zmysle únieového práva dôvodom pre bezúročnosť úveru, lebo táto náležitosť bola práve z dodržiavania únieového práva vylúčená, naviac údaj o konečnej splatnosti nie je spôsobilý ovplyvniť posúdenie rozsahu záväzku spotrebiteľa. Na podporu svojich tvrdení žalovaný poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky i na rozhodnutie Súdneho dvora Európskej únie, z ktorého vyplýva, že postačuje také uvedenie údajov, ktoré termín konečnej splatnosti umožňuje identifikovať na základe v zmluve uvedených údajov, čo žalovaný splnil. Žalovaný vyjadril nesúhlas i so záverom súdu o neuvedení doby trvania zmluvy. Poukázal v tejto súvislosti na článok 9 ods. 9.1 zmluvných dojednaní, podľa ktorých sa zmluva uzatvára na dobu neurčitú.

Podčiarkol, že Dohoda o poskytovaní služieb nebola podmienkou a ani predpokladom pre vznik zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Spotrebiteľ ju uzavrieť nemusel a v podanej žalobe ani netvrdil a ani nepreukázal opak. Dodal, že RPMN sa počíta podľa zákonného matematického vzorca, ktorý tvorí prílohu zákona č. 129/2010 Z.z., do ktorého je okrem iného primietnutý aj údaj o ročnej úrokovej sadzbe.

7. Žalobkyňa vo svojom písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu žalobcu navrhla, aby odvolací súd potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie a zaviazal žalovaného na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Zdôraznila, že povinnosť uvádzať v zmluvách konečnú dobu splatnosti vyplýva zo samotného ustanovenia Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS2008/48 ES, ktorý síce neobsahuje nutnosť úpravy konečnej splatnosti úveru, ale aj v danom prípade je nutné vychádzať z únieového práva. Zopakovala, že pri Dohode o poskytnutí služieb zo strany žalovaného šlo o účelové vypracovanie a predloženie tejto listiny k posudzovanej zmluve o revolvingovom úvere, bol jej poskytnutý krátky čas na preštudovanie predmetnej dohody a samotnej zmluvy o úvere, a preto nemohla zistiť, že účelom dohody je obídenie právne záväzných predpisov upravujúcich RPMN v spotrebiteľských zmluvách. Namietla takisto neplatnosť zmeny splátkového kalendára, ktorý bol žalovaným zmenený bez osobitného dojednania a jej bolo zaslané iba oznámenie o zmene splátkového kalendára bez jej súhlasu, čím došlo k nerovnováhe práv a povinností medzi spotrebiteľom a veriteľom, nakoľko obsah tejto zmluvy musí byť vyjednaný písomne.

8. Na základe podaného odvolania odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok a konanie mu predchádzajúce podľa § 379 v spojení s § 380 CSP bez nariadenia odvolacieho pojednávania postupom podľa § 385 CSP a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

9. Súd prvej inštancie vykonal vo veci dokazovanie v rozsahu potrebnom pre rozhodnutie vo veci, a to dôkazmi, ktoré žalobca na preukázanie svojich tvrdení označil, takto vykonané dôkazy vyhodnotil postupom zodpovedajúcim úprave § 191 ods. 1 CSP, vec aj správne právne posúdil a správne vo veci rozhodol. Za vecne správne a výstižné považuje odvolací súd aj dôvody prvoinštančného rozsudku, a preto sa v súlade s § 387 ods. 2 CSP obmedzuje na konštatovanie správnosti týchto dôvodov.

10. V posudzovanom prípade je nesporné, že peňažný nárok žalobkyne je odvodzovaný z právneho vzťahu zo zmluvy (zmlúv) o spotrebiteľskom úvere, na ktorý sa vzťahuje osobitný predpis, okrem iného zákon č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení účinnom v čase uzavretia posudzovanej úverovej zmluvy (zmlúv).

11. Z dôvodov napadnutého rozsudku plynie, že súd prvej inštancie svoje rozhodnutie založil na závere o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru pre nedodržanie (absenciu) podmienok stanovených zákonom č. 129/2010 Z.z.. Správne potom vychádzajúc zo zistenia, že titulom zmlúv o spotrebiteľskom úvere č. 8500097267 a č. 8500097269 zo dňa 23.12.2014, ktoré je potrebné považovať za bezúročné a bez poplatkov v zmysle § 11 ods. 1 písm. b) a d) zákona č. 129/2010 Z.z., žalovaný poskytol žalobkyni peňažné prostriedky vo výške 1.020 eur a vo výške 1.020 eur, a že žalobkyňa poukázala na účet žalovaného plnenie z úveru č. 8500097267 v sume 1.754,06 eur a z úveru č. 8500097269 plnenie v sume 1.895,17 eur, t.j. v prvom úvere o 744,63 eur viac a v druhom úvere o 875,17 eur viac ako mal žalovaný nárok, usúdil, že žalovaný sa na úkor žalobkyne bezdôvodne obohatil, a preto správne zaviazal žalovaného na vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 1.619 eur.

12. V prvom rade sa žalovanému v odvolaní správnosť týchto záverov spochybnit' nepodarilo námietkou, že konečná splatnosť úveru nemôže byť v zmysle únieového práva dôvodom pre bezúročnosť úveru, a to z dôvodu, že súd svoj záver o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru nezaložil na úsudku o absencii tohto údaj. Z relevantného obsahu odôvodnenia rozsudku bezpochyby plynie totiž bezpochyby plynie, že súd usúdil, že v zmluve absentuje údaj o dobe trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktorý záver žalovaný vo svojom odvolaní nespochybnil. Odvolací súd na tomto mieste pre úplnosť pripomína, že nemá žiadne pochybnosti o tom, že znenie § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení v znení platnom ku dňu uzavretia posudzovaných úverových zmlúv, je potrebné vykladať tak, že osobitným dôvodom pre záver o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úverovej zmluvy je každý dôvod uvedený pod jednotlivými písmenami v ustanovení § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z., a takýto výklad

zastáva dlhodobu aj ustálená súdna prax. Odvolací súd sa stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie v tom, že v rozpore s § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení účinnom ku dňu uzavretia posudzovaných zmlúv, v zmluve absentuje údaj o dobe trvania zmluvy, nakoľko z obsahu úverových zmlúv nemožno jednoznačne vyvodiť údaje o dobe trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere, t.j. nie je zrejmé, po akú dlhú dobu môžu trvať záväzky z nej vyplývajúce. Uvedený nedostatok znamená, že samotnú dobu trvania zmluvy nemožno ustáliť. Už samotný nedostatok tejto podmienky vymedzenej v zákone, vyvoláva následok bezúročnosti a bezodplatnosti úveru. Tento záver teda možno vyvodiť už bez toho, aby bolo potrebné vyporiadať sa s ďalšími dôvodmi, ktoré môžu vyvolať rovnaký následok, pokiaľ je tento vyvolaný aj nedostatkom tejto jednej náležitosti.

13. V korelácii s uvedeným odvolací súd preto už nepovažoval za dôvodné zaoberať sa s ďalšími podmienkami, na základe ktorých uvedený záver o bezpoplatkovosti a bezúročnosti vyvodzoval súd prvej inštancie aj z ďalších dôvodov. Tieto sú totiž pre rozhodnutie vo veci už právne bezvýznamné. Odvolací súd preto len pre úplnosť dodáva, že je v zhode s prvoinštančným súdom i v jeho závere, že za stavu, ak podľa zmluvy bola žalobkyňa zaviazaná platiť aj splátky podľa Dohody o poskytnutí služby a ak žalovaný do výpočtu RPMN nezahrnul náklady spojené s Dohodou o poskytnutí služieb, RPMN je potom uvedená nesprávne v neprospech žalujúcej spotrebiteľky. Základ pri výpočte RPMN totiž tvoria celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom, ktorými sú v zmysle § 2 písm. g) zákona č. 129/2010 Z.z. všetky náklady, vrátane úrokov, provízií, daní a poplatkov akéhokoľvek druhu, ktoré musí spotrebiteľ zaplatiť v súvislosti so zmluvou o spotrebiteľskom úvere, a ktoré sú veriteľovi známe, vrátane nákladov na doplnkové služby súvisiacich so zmluvou o spotrebiteľskom úvere.

14. Vzhľadom na uvedené možno konštatovať, že nie sú dané žalobcom uvádzané odvolacie dôvody, preto odvolací súd napadnutý rozsudok podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

15. Výrok o trovách odvolacieho konania vyplýva z § 396 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP. Žalovaný v odvolacom konaní úspech nemal, preto súd priznal v odvolacom konaní plne procesne úspešnej žalobkyni nárok na plnú náhradu trov odvolacieho konania.

16. Uvedené rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).